

Огляд банківського сектору

Молдова

Загальний огляд

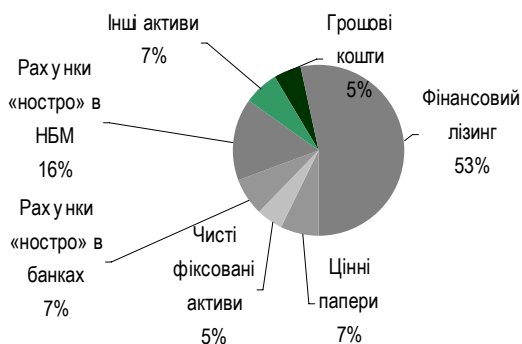
У 2005 році загальні банківські активи збільшилися на 31,5%, до USD 1,4 млрд., завдяки значному збільшенню обсягів кредитування, які зросли в порівнянні з попереднім роком на 28,8%. Загальна сума банківських зобов'язань збільшилась в порівнянні з попереднім роком на 35,7%, до USD 1,17 млрд., в результаті збільшення депозитів фізичних осіб на 39,7%, сума яких досягла USD 501 млн., та зростання корпоративних депозитів на 69,7%, сума яких досягла USD 372 млн. Загальна сума акціонерного капіталу в цьому секторі склала USD 235 млн., що на 13,8% вище у порівнянні з попереднім роком. Більш дрібні молдовські банки збільшили свій акціонерний капітал, в результаті чого частка іноземних інвестицій зменшилась на 0,65%, до 50,6%.

У 2005 році у секторі продовжувалась тенденція до консолідації. Хоча на п'ять найбільших банків припадає майже 70% загальної суми активів у секторі, багато дрібніших банків зростали такими ж швидкими темпами, як і великі банки, орієнтовані на клієнтів та пропонуючи привабливі продукти. Загалом, капітал молдовських банків збільшився за останній рік, що призвело до позитивного впливу на їх фінансову стабільність та їх здатності зменшувати ризики, пов'язані з банківськими операціями.

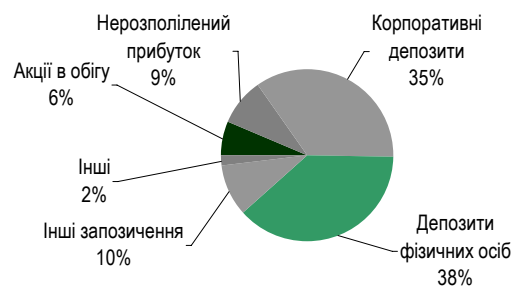
Якість кредитного портфеля країни покращилась за останній рік завдяки консолідації внутрішніх систем контролю та покращенню внутрішніх процедур, пов'язаних із створенням резервів на погашення прострочених кредитів. В результаті цього відсоток прострочених кредитів скоротився до 4,3%, покращившись у порівнянні з попереднім роком на 2,6%. Загалом, банківська система є стабільною і характеризується високими рівнями прибутковості та помірними кредитними ризиками. Хоча прибутки дещо зменшилися, середній прибуток на акціонерний капітал залишався високим у 2005 році і був на рівні 17,34% (на 0,47% нижче в порівнянні з попереднім роком). Дохідність активів складала 3,16% (на 0,56 нижче в порівнянні з попереднім роком).

П'ять найбільших банків контролюють 70% ринку

Якість кредитного портфеля покращується, банківська система є стабільною і має високий рівень прибутковості

Активи молдовських банків (2005)

Зобов'язання і акціонерний капітал молдовських банків (2005)

Джерело: Національний банк Молдови

У 2005 році середні відсоткові ставки по кредитах та депозитах зменшилися відповідно на 1,66% та 1,86%. Це негативно вплинуло на чисту маржу відсотків, яка зменшилась на 2,04%, до 6,42% -- все ще привабливий рівень у порівнянні з іншими ринками у регіоні. Отже можливість отримувати синдиковані кредити від іноземних банків буде одним з ключових питань для молдовських банків у майбутньому. Тому банки, які сьогодні мають можливість отримувати іноземні кредити, знаходяться у вигірному становищі.

Відсоткові ставки по кредитах та депозитах зменшуються, але діапазон залишався на досить високому рівні – 6,42%

КОРПОРАТИВНІ ФІНАНСИ

Відсоткові ставки в Молдові

Джерело: Національний банк Молдови, Dragon Capital

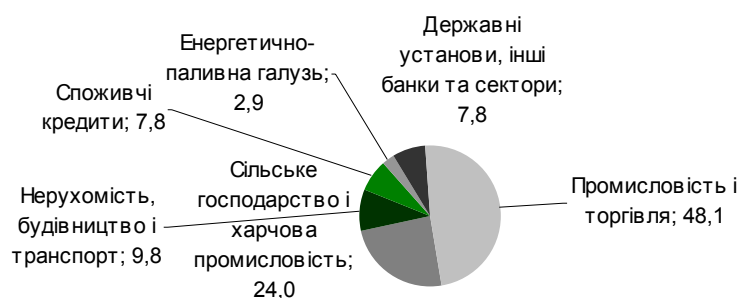
Кредитування

У 2005 році частка кредитів в іноземній валюті зменшилась з 42% до 37%. Чисті кредити та фінансовий лізинг зросли на 28,8%, досягнувши USD 748 млн. Хоча все ще переважають кредити юридичним особам, частка яких у загальному портфелі банківського сектору складає 90%, відбувається зростання сегменту кредитування фізичних осіб, який має величезний потенціал для зростання.

Переважають кредити юридичним особам

Споживчі кредити зросли в минулому році на 183%, досягнувши USD 58,3 млн. (USD 17 000 на душу населення), що все ще є низьким показником навіть в порівнянні з сусідньою Україною (USD 133 000 на душу населення) або Росією (USD 240 000 на душу населення). Іпотечні кредити, кредити на будівництво та ремонт житла збільшились на 49%, до USD 51 млн., визначивши ще один перспективний сегмент в банківському секторі Молдови.

Кредитування фізичних осіб є привабливим сегментом росту

Розподіл кредитів за секторами (2005)

Джерело: Національний банк Молдови, Dragon Capital

Найбільші банки Молдови

Серед комерційних банків найбільшим банком в Молдові є Agroindbank, загальна сума активів якого на кінець січня 2006 року складала USD 301 млн. (на 31% більше у порівнянні з попереднім роком). Усі великі банки змогли збільшити свої активи завдяки залученню нових депозитів. Державний банк Banca De Economii, який є другим найбільшим банком у Молдові з 486 відділеннями, збільшив свої активи на 45% завдяки збільшенню депозитів юридичних осіб на 130% та депозитів фізичних осіб на 47%. Viktoriabank, третій найбільший банк Молдови, який має лише 12 відділень в країні, у 2005 році збільшив свої активи лише на 17% (що є нижче середнього показника для галузі, який складає 31,5%).

Agroindbank є найбільшим банком із сумою активів USD 301 млн.

КОРПОРАТИВНІ ФІНАНСИ

Банки із сумою активів понад USD 100 млн. та з розвинутою мережею представництв змогли розширити свою діяльність в основному за рахунок залучення грошових коштів від юридичних та фізичних осіб, тоді як більш дрібні банки були змушені використовувати ринки капіталу для залучення додаткових кредитних ресурсів. Прикладами таких банків можуть служити Fincombank та Eximbank, кожен з яких має лише п'ять відділень і активи у розмірі трохи більше USD 70 млн. Ці банки вирішили збільшити свій акціонерний капітал відповідно на 39% та 29%. Провідними фінансовими установами з точки зору збільшення суми активів у 2005 році були Banka De Economii (45%), Mobiasbanka (68%), Energbank (43%), Investprivatbank (49%) та ProCredit (44%).

Більшість банків у Молдові надають повний спектр банківських послуг і працюють з широкою клієнтською базою. Банк Mobiasbanka забезпечив собі гарну репутацію в Молдові як лідер кредитування як юридичних, так і фізичних осіб. У той же час, найбільший банк Молдови, Moldova Agroindbank, вже надає багатьом своїм клієнтам, в тому числі, малим підприємствам, спеціалізовані послуги. Таким чином, у банківському секторі вже має місце тенденція до розробки спеціалізованих продуктів, що відповідають специфічним потребам специфічних категорій клієнтів. Наприклад, ProCredit є фінансовою установою, яка вже давно обрала цю маркетингову стратегію. Він чітко позиціонував себе у секторі малого та середнього бізнесу, який є сегментом з величезним потенціалом, враховуючи культуру підприємництва у Молдові. Прості процедури видачі кредитів та ретельно розроблені продукти для цільового сегменту дозволили цій компанії збільшити свій кредитний портфель у 2005 році, збільшивши, таким чином, свої активи на 44%.

Тенденції та прогноз розвитку галузі

У 2005 році прибуток на акціонерний капітал молдовських банків залишався на високому рівні і складав 17,34%. Ми прогнозуємо, що у 2006-2007 роках прибуток на акціонерний капітал в цілому по галузі залишиться на цих рівнях. Можливо, що він лише трохи зменшиться у 2006 році, оскільки все більше банків збільшують свій акціонерний капітал, як цього вимагає Національний банк, намагаючись збільшити свої кредитні портфелі.

Очікується, що Національний банк Молдови буде продовжувати робити жорсткішою кредитно-грошову політику, прагнучи знизити інфляцію, але, тим не менше, грошова маса, ймовірно, продовжуватиме зростати через значні надходження грошових коштів від молдаван, що працюють за кордоном. Тому ми прогнозуємо, що купівельна спроможність населення продовжуватиме зростати, стимулюючи подальше зростання у сегменті роздрібною торгівлі. Очікується, що сектор приватного бізнесу, який відіграє важливу роль в економіці Молдови, спричинить додаткове зростання банківського сектору, особливо банків, що спеціалізуються на обслуговуванні підприємств малого та середнього бізнесу. Для того щоб зберегти конкурентоспроможність, все більше банків продовжуватимуть зосереджуватися на більш вузьких категоріях клієнтів і розроблятимуть спеціалізовані продукти, щоб задовольнити унікальні потреби своїх клієнтів.

Дрібні банки почали реалізовувати свій потенціал, маючи чітке позиціонування

Банки збережуть рівень прибутковості, якого вони досягли у 2005 році

Очікується подальше зростання сегментів роздрібною торгівлі та малого і середнього бізнесу

КОРПОРАТИВНІ ФІНАНСИ

Банки Молдови*

Банк	Рік створення	Кількість відділень	Активи (млн. USD)		Зміна (%)	Капітал (млн. USD)		Зміна (%)**
			2005*	2004		2005*	2004	
Moldova Agroindbank	1988 (1991)*	165	301,4	230,5	31%	16,2	16,7	(3%)
Banka De Economii	1990	486	272,2	188,2	45%	2,3	2,4	(3%)
Victoriabank	1940 (1992)*	13	163,0	139,6	17%	2,5	2,6	(3%)
Moldindconbank	1959 (1991)*	32	135,5	100,8	34%	2,5	2,4	(3%)
Mobiasbanka	1990	7	110,1	65,5	68%	5,5	5,7	(3%)
Banca Sociala	1988 (1991)*	23	105,7	92,7	14%	4,5	4,6	(3%)
Fincombank	1993	5	73,4	50,4	45%	7,2	5,2	39%
Eximbank	1994	5	70,4	52,4	35%	5,1	4,1	25%
Energbank	1997	15	41,1	28,8	43%	6,2	6,4	(3%)
Unibank	1993	5	36,5	30,1	21%	4,0	4,1	(3%)
Investprivatbank	1994	2	27,4	18,3	49%	7,0	5,4	29%
Procredit	1999	22	26,3	18,22	44%	-	0,6	-
Banca Comerciala Romana	1997	1	23,2	17,2	35%	7,4	6,4	11%
Comertbank	1990	1	20,1	17,4	15%	1,6	1,6	(3%)
Universalbank	1994	3	20,0	15,5	29%	5,9	6,0	(3%)
Eurocreditbank	1992	4	12,7	9,7	31%	8,4	8,0	5%

Примітки: * Банки, реорганізовані/перейменовані з радянських часів; Класифіковані за загальною сумою активів станом на січень 2005 року; ** Зменшилося лише у доларовому еквіваленті для деяких банків через падіння курсу лея у 2005 році, величинах у леях залишалась незмінною; Джерело: інформація від банків, Info market